

Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos

Valstybinės kalbos mokėjimo kategorija – tai valstybinės kalbos mokėjimo lygis, pagal kurį sprendžiama apie Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 15–344) 6 straipsnyje nurodytų asmenų valstybinės kalbos mokėjimą einant tam tikras pareigas, atliekant tam tikros profesijos ar kvalifikacijos darbą.

Pusiaukelės lygis – trumpų, aiškios sandaros sakytinių ir rašytinių tekstų įprastomis kasdienio gyvenimo temomis supratimas; gebėjimas kalbėti apie konkrečius žinomus dalykus; gebėjimas pildyti paprasčiausių tipinių dokumentų formas, rašyti neoficialius trumpus tekstus (pavyzdžiui, skelbimus, laiškelius).

Slenksčio lygis – sakytinių ir rašytinių tekstų žinomomis temomis supratimas; gebėjimas kalbėti įvairiomis kasdienio gyvenimo ir darbo temomis, apibūdinti patirtį, įvykius, nusakyti priežastis; gebėjimas pildyti tipinių dokumentų formas, rašyti trumpus tekstus kasdienio gyvenimo ir darbo temomis.

Aukštumos lygis – ilgų sudėtingų sakytinių ir rašytinių tekstų konkrečiomis ir abstrakčiomis temomis supratimas; gebėjimas laisvai kalbėti įvairiomis temomis, paaiškinti požiūrius ir nuomones; gebėjimas rengti oficialius dokumentus ir juos tvarkyti, aiškiai ir taisyklingai dėstyti mintis raštu.

Pusiaukelė, Slenkstis ir Aukštuma – tai funkciškai orientuotos kalbos mokymo(-si) turinio aprašai, atitinkantys Europos Tarybos A2, B1 ir B2 lygius. Europos Tarybos kalbos mokėjimo lygių aprašai parengti remiantis ekspertų grupės, rengusios bendrą mokymo(-si) ir vertinimo sistemą suaugusiesiems, išvadomis.

Nustatomos trys valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos (žemiausia – pirmoji, aukščiausia – trečioji):

Pirmoji valstybinės kalbos mokėjimo **kategorija** – kalbos mokėjimo lygis, **atitinkantis** Europos Tarybos kalbų mokymosi turinio aprašų „**Pusiaukelės**“ lygį;

Antroji valstybinės kalbos mokėjimo **kategorija** – kalbos mokėjimo lygis, **atitinkantis** Europos Tarybos kalbų mokymosi turinio aprašų „**Slenksčio**“ lygį;

Trečioji valstybinės kalbos mokėjimo **kategorija** – kalbos mokėjimo lygis, **atitinkantis** Europos Tarybos kalbų mokymosi turinio aprašų „**Aukštumos**“ lygį.

REIKALAVIMAI ASMENIMS, NORINTIEMS GAUTI VALSTYBINĖS KALBOS MOKĖJIMO KATEGORIJAS

Asmuo, norintis gauti **pirmąją** valstybinės kalbos mokėjimo **kategoriją**, turi suprasti trumpus, aiškios sandaros sakytinius ir rašytinius tekstus įprastomis kasdienio gyvenimo ir darbo temomis, gebėti kalbėti apie konkrečiai žinomus dalykus, pildyti paprasčiausių tipinių dokumentų formas, rašyti trumpus tekstus. Jis turi suprasti sakinį ir rašytinį tekstą maždaug iš 900–1000 žodžių susidedančio bazinio žodyno, gebėti naudotis pareigų terminijos minimumu.

Asmuo, siekiantis gauti **antrąją** valstybinės kalbos mokėjimo **kategoriją**, turi suprasti sakytinius ir rašytinius tekstus žinomomis temomis, gebėti kalbėti įvairiomis kasdienio gyvenimo ir darbo

temomis, apibūdinti patirtį, įvykius, nusakyti priežastis, gebėti pildyti tipinių dokumentų formas ir juos rengti, rašyti trumpus tekstus kasdienio gyvenimo ir darbo temomis. Jis turi gebėti suprasti sakytinę kalbą, rašytinį tekstą ir bendrauti valstybine kalba maždaug iš 1800–2000 žodžių susidedančio bazinio žodyno ir pareigų terminijos.

Asmuo, siekiantis gauti **trečiąją** valstybinės kalbos mokėjimo **kategoriją**, turi suprasti ilgus sudėtingus sakytinius ir rašytinius tekstus konkrečiomis ir abstrakčiomis temomis, laisvai kalbėti įvairiomis temomis, aiškinti požiūrius ir nuomones, aiškiai ir taisyklingai dėstyti mintis raštu ir žodžiu.

KALBOS MOKĖJIMO KATEGORIJŲ TAIKYMAS

* **Pirmoji** valstybinės kalbos mokėjimo **kategorija** taikoma paslaugų teikimo, gamybos, prekybos, transporto ir kitų sričių darbuotojams (vairuotojai, rūbininkai, padavėjai, pardavėjai ir kiti prekybos darbuotojai, kiti ūkines ar technines funkcijas atliekantys darbuotojai ir panašiai), jeigu jie darbo reikalais turi bendrauti su asmenimis ir/ar pildyti paprasčiausių dokumentų formas.

* **Antroji** valstybinės kalbos mokėjimo **kategorija** taikoma švietimo, kultūros, sveikatos priežiūros, socialinės apsaugos ir kitų sričių darbuotojams, valstybės tarnautojams, kurių pareigybės priskirtos B ir C lygiams, jeigu jie darbo reikalais turi nuolat bendrauti su asmenimis ir/ar pildyti dokumentų formas (švietimo ir kultūros įstaigų darbuotojai, mokytojai, išskyrus pedagogus, dėstančius valstybine kalba, ir panašiai).

* **Trečioji** valstybinės kalbos mokėjimo **kategorija** taikoma valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų vadovams, valstybės tarnautojams, kurių pareigybės priskirtos A lygiui, valstybine kalba dėstantiems pedagogams, aviacijos specialistams, užtikrinantiems skrydžių saugą (skrydžių vadovams ir orlaivių įguloms), jūrų ir vidaus vandenų transporto specialistams, atsakingiems už krovinių ar keleivių ir bagažo vežimą (laivų kapitonams, uostų kapitonams, locmanams), ir panašiai.

(Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos. Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr.1688, „Valstybės žinios“, 2003, Nr.123–5618)